

[Schmidt.]

sørger ved Trafikvæsenet for, at Arbejderne kan flytte længere bort derfra. Men jeg vilde dog allermest belyse, hvad det betyder for Arbejderne, og endnu en Gang sige: Arbejderne er selvfølgelig dem, der vinder mest ved det. Jeg vil sige endnu en Gang: Herre paa sin egen Jord, er det end nok saa lidt, og sit eget Hjem og for Børnene Plads til at tumle sig og vokse op og trives helt anderledes, end de kan nu! Det har gjort meget stærkt Indtryk paa mig at høre, hvad det ærede Medlem Hr. Kristen Amby sagde, hvilke Konsekvenser jeg ikke kendte, at Erfaringen godtgør, at det, man i en god Mening har indrettet for Arbejderne, bliver Proletarkvarterer med alt, hvad der karakteriserer dem, idet man ikke har Mulighed for at leve et fuldt og rigt Liv dér, hvorfor saa meget forkrøbles og ogsaa udvikler sig til den urigtige Side.

Jeg sagde, at Præmier kunde der ydes til dem, der flytter. Jeg kan tænke Skattelettelse og andre Ting, men man kunde maaske være endnu mere opfindsom, naar man havde dette Maal for Øje, og sagde: Det maa være Planen, den store Plan — for det er jo en stor Plan —, som er nødvendig for at forbedre Forholdene grundigt. Enkelthjem med Havejord er selvfølgelig Idealet. Det er bedre end Rækkehuse, og det vil ogsaa vise sig at være billigere, omendskønt det ser saa radikalt ud. Det vil vise sig at være billigere, netop fordi man her ikke understøtter. Det er den radikale Forskel mellem et saadant Forslag og de fleste Forslag; som vi ellers behandler, og som jo alle er Understøttelsesforslag; man understøtter, og saa er Pengene væk. Men her giver man en Mulighed for Manden til selv at virke, selv at virke efter egen Plan, efter egen Lyst. Hvor har man det? Og naar disse Tal, som jeg opgav, var rigtige, og de er rigtige, fordi de stammer fra indhøstede Erfaringer i Tyskland, og hvorfor skulde man ikke gøre de samme Erfaringer her, vil det, det koster, skønt det vil koste meget, komme flere Gange igen gennem det, der skabes af Værdier i disse Arbejderhjem. Staten tager jo altid sin Part af, hvad andre producerer, saa ogsaa ogsaa Staten faar sit.

Naar man saa ser paa det hele, naar man ser paa Samfundet i det hele, paa hele Danmark, paa, hvor meget der vilde være indvundet, hvis slikt blev gennemført, ja, saa vilde det betyde Beskæftigelse for mange, ikke blot i den Tid, der bygges og disse nye Huse bliver opført, nej, stadig, nemlig stadig gennem Havejorden. Det vilde betyde

den bedste og efter min Overbevisning mest virksomme Foranstaltning mod det, man kalder Den hvide Død. Det vilde være det bedste, man kunde gøre for Børnenes sunde og lykkelige Trivsel. Det vilde betyde Lys, hvor der nu ofte er saa skummelt og mørkt, det vilde betyde, at Menneskene igen blev knyttet med stærkere Baand til deres Folk og Land i en Tid, hvor disse Baand ikke overalt er saa stærke mere, som de var før.

Jeg vil derfor bede Regeringen og den højtærede Indenrigsminister især, hele Rigsdagen, om at lægge sig alt dette paa Sinde og virkeliggøre det, om ikke i denne Lovs Rammer, hvilket ellers havde været rimeligt, saa paa anden Maade. Ingen skal undre sig over, at jeg bliver varm for denne Sag, omendskønt man maaske tænker, det er dog en dansk Sag. Ja, det er det, for saa vidt den knytter sig til denne specielle Lovgivning. Hvorfor skulde jeg imidlertid ikke ønske — selvfølgelig ønsker jeg — alt godt for Danmarks Befolkning? Men det er jo meget mere end et dansk Problem, det er et Problem, som hele Verden tumler med. Enhver, der gør et Skridt fremad i den gode Retning, gør noget for hele Menneskesamfundet. Desuden kan jeg tilføje, at hvis noget saadant blev virkeliggjort, venter jeg selvfølgelig, at det ogsaa kommer min Folkegruppe til gode, lige saa godt som alle andre. Der er altsaa Grund nok for, at jeg interesserer mig saa stærkt for dette Lovforslag, og naar der inden for dets Rammer ikke kan skabes det, som jeg mener der skulde skabes, og som er skabt til Dels i det mindste andre Steder, saa haaber jeg, det kan ske paa anden Maade.

S. Munk: Efter den relative Velvilje, der har ytret sig fra de forskellige Ordføreres Side angaaende dette Lovforslag, er der ikke for mig Grund til at fremføre mange Bemærkninger. Naar jeg har ønsket at gøre dem allerede nu og har faaet Formandens Tilladelse dertil, er det, fordi jeg nødvendigvis maa rejse, og det er altsaa Aarsagen til, at den sædvanlige Talerrække bliver brudt.

Til Vestres Ordfører, det ærede Medlem Hr. Jensen-Broby, vil jeg sige, at hans Tale var jo nærmest, hvad skal vi sige, en Runddans om det sædvanlige, man hører fra Partiets Side. Man maa aabenbart i dette Parti have faaet uddelt en Parole om, at der hver Dag skal gives os en lille Dosis om Regeringens daarlige Handlinger. Megen Omtale af selve Lovforslagets Enkeltheder var der i hvert Fald ikke i denne Tale. Man forstod paa det ærede Medlem, at han og hans Parti nok interesserede sig for Lov-